

DROOM IN NOVEMBER

Droom in november

Auteur: Petra Hendriks

ISBN: 978 9402 15398 9

Copyright © 2016 Petra Hendriks

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

***Voor mijn man en mijn familie. Voor de
onvoorwaardelijkheid van liefde en de magie van fantasie.***

Proloog

Toen ik 18 was verdween mijn vader op zijn zoektocht naar wat hij noemde 'Het verloren wonder'. Een tijdje later berichtten de detectives die mijn moeder had ingeschakeld om hem te vinden, dat hij hoogstwaarschijnlijk niet meer in leven was. Zijn zaklamp en een paar andere spullen werden gevonden in het regenwoud waar hij zijn kamp had opgeslagen, op enkele kilometers afstand van een enorme kloof, waar men ook nog zijn bril vond en waar hij die noodlottige dag waarschijnlijk samen met zijn reisgenoot het leven heeft gelaten.

Zijn lichaam is nooit gevonden. Wat een klap was het voor mijn moeder, mijn broer en mezelf. Die dag in november staat gegrift in mijn herinnering. Hoewel ik mijn best heb gedaan om te accepteren dat hij er 'gewoon' niet meer was, is het me nooit helemaal gelukt.

Mijn vader was een excentrieke man die geen dag kon leven zonder een nieuwe uitdaging. Hij reisde veel, was bijna nooit thuis en hield er soms vreemde gewoontes op na. Door zijn archeologische achtergrond was hij pienter en vindingrijk. Hij genoot van de kleinste vondsten en nog meer van de grote ontdekkingen. Zijn passie was absoluut zijn werk en hij was er zo vol van, dat hij soms nergens anders over kon praten. Als hij vol passie sprak over zijn werk noemden mensen hem daarna een idioot en sommigen een genie. Hij wist zich in ieder geval wel te presenteren.

Hij noemde zichzelf een avonturier van het hoogste niveau en ik heb dat nooit kunnen begrijpen. Mijn broer daarentegen ging helemaal op in de dwaze ideeën van mijn vader. Als pa eens thuis was zaten hij en Chris bij elkaar op de grond om de foto's die pa op een van zijn verre reizen gemaakt had grondig te bestuderen. Soms nam hij dingen mee van de plaatsen waar hij geweest was zoals halve vazen of voorwerpen waar mensen vroeger mee gewerkt hadden. Veel spullen waren kapot of beschadigd en ik zag er dan ook de waarde niet van in. Naar alle waarschijnlijkheid was ik ook nog te jong om te weten waar pa zich precies mee bezig hield. Pa trok alle aandacht naar zich toe als hij thuis was en dan was hij de spil van ons bestaan. Toen ik ouder werd ergerde me dat. Het leek alsof hij de tijd dat hij er niet geweest was goed wilde maken door in de weken dat hij thuis was expliciet op de voorgrond te treden. Niemand kon zijn uitbundige enthousiasme negeren, al deed ik zo mijn best. Op den duur spurtte ik zelfs de trap op als hij zich na een paar maanden afwezigheid weer aankondigde met zijn vertrouwde: 'Raad eens wie er weer is!'

Mijn moeder hield zich graag op de achtergrond in die periode. In de enkele keren dat we met elkaar spraken toen ik ouder werd, vertelde ze me dat pa niet altijd zo geweest was. Als ze vertelde over vroeger en hoe hij toen voor haar klaar stond en haar aanbad, sprak ze over hem met liefde in haar ogen. Maar als haar verhalen weer afdwaalden naar het heden verloren ze weer een beetje glans en zag ik het verdriet. Ze waren te snel getrouwd, dacht ik, waardoor ze elkaar niet door en door kenden. Dat zou mij nooit gebeuren en ik keurde het af. Ik keurde overigens al snel dingen af, als ik ze niet begreep of als ik ze onnozel vond. En ik liet ma ook duidelijk weten hoe ik over papa dacht.

Het contact tussen mijn moeder en mij hing in mijn puberteit altijd aan een zijden draadje. Als we praatten, ging het draadje strak staan, op het punt om te breken. Ik begreep haar niet vond ze, maar ze luisterde ook nooit. En ik luisterde ook niet. We waren als water en vuur, verschillend in alles zoals twee grote tegenpolen. Ik kon me haast niet voorstellen dat ze mijn moeder was zoals ze deed, al had ik haar de hemel in geprezen toen ik klein was. Ik vond dat het mens geen leven had. Terwijl pa schitterde in afwezigheid bestond haar leven uit het 'verschrikkelijk belangrijke' huishouden. Ons huis was oud en een beetje vervallen maar wel smetteloos. Ze kreeg bijna een hartverlamming bij het zien van voetstappen op haar pasgeboende vloer, plekken op de kranen of een vlieg die ik doodgemept had op de raam. Als ik er dan nog een paar keer op sloeg, om wel zeker te weten dat hij wel dood was, slaakte ze een kreet en rende ze naar de keuken om een emmer met sop te halen en vervolgens het hele raam te wassen. Het was een manie, vond ik. Ze richtte zich op het huishouden om de tijd te overbruggen als pa weg was. Hij was voor zijn werk veel in het buitenland om onderzoek te doen en zodoende bijna nooit thuis.

Chris studeerde in die tijd aan de universiteit en liep betaalde stage in zijn vrije tijd. Ze had geen werk meer en was bijna altijd alleen. Het huishouden was voor haar de manier om bezig te zijn en de eenzaamheid te verdrijven. Misschien was het ook een manier om haar gedachten en geheimen te ontlopen, dacht ik later.

Toch had ik me ergens verbonden moeten voelen met mijn moeder. Ik wist immers als geen ander hoe het was om alleen te zijn. Ik had een paar 'vrienden en vriendinnen' oftewel, mensen die ik zo nu en dan eens zag.

Eigenlijk was Cathy, mijn buurmeisje van vroeger, de enige die ik zeker om de week zag. In de tussentijd verveelde ik me bijna

altijd dood. Ik probeerde ma te ontlopen om ruzies te vermijden en ging daarom bijna iedere avond op stap in mijn eentje. Ik ging naar de kroeg, rookte daar als een ketter, liet me drankjes aanbieden door oude vieze mannetjes en kroop vervolgens naar huis, om me daar op mijn bed te laten vallen en te schelden op het plafond dat maar bleef draaien.

Als ik dan de volgende dag opstond kwam het pijnlijk besef dat ik me alleen en ongelukkig voelde harder dan te voren terug. En ondanks dat mijn hoofd nog bonkte van de avond ervoor, stond ik een paar uur later weer in de kroeg en speelde het hele tafereel zich opnieuw af. Ik had het woord escapade praktisch uitgevonden.

Hobby's had ik niet en ik was eigenlijk nergens echt goed in, ondanks dat mijn moeder me verzekerde dat ik vast en zeker verborgen talenten had.

Soms kreeg ik het impulsieve idee om ergens aan te beginnen, maar ik maakte het vrijwel nooit af. Mijn leven was feitelijk nogal onbevredigend, kun je wel zeggen.

Hoofdstuk 1

Mijn ouders noemden me Alice. Mijn 'vrienden' maakten hier vaak gekheid over omdat mijn achternaam Mellis is, maar ik trok me er niets van aan. Hun grappen vielen als verdwaalde herfstblaadjes in oktober langs me heen. Ik wist dat mijn vriendinnen niet 'echt' waren en dat ze er niet zouden zijn als het een keer zou moeten en dat ik daarom niemand anders had behalve mezelf. Ik was op mezelf aangewezen en met die theorie in gedachten, redde ik het prima in mijn eentje. Ik had niemand nodig en dus ook niet mijn opdringerige moeder die overal wat over te klagen had.

Met Chris daarentegen kon ik goed opschieten. Hij was er wel altijd als ik hem nodig had (al was het meestal voor geld) en was veel minder bemoeizuchtig als mijn moeder. ('Waarom moet je geld lenen? Ga maar werken. Doe eens iets met je leven'). Mijn broer studeerde met een universitaire graad af. Hij mocht zich officieel 'Master of law' noemen en was daar ontzettend trots op. Hij had gevochten voor zijn droom om een gerenommeerd advocaat te worden en had in zijn laatste jaar zelfs alle optionele modules afgerond. Hij schepte er niet eens over op, in tegenstelling tot pa.

Ik wist maar niet wat ik wilde, niet tijdens mijn opleiding maar ook niet daarna. Ik had gewoon geen idee wat ik kon en wat ik leuk zou vinden en vond dat het te laat was om me te gaan oriënteren. In tegenstelling tot Chris was ik onrustig en ongeordend, net als mijn vader al wilde ik dat niet zien. Ik had

geen diploma's aan de muur hangen, zelfs geen getuigschriften of certificaten.

In de tussentijd had ik hier en daar een baantje. Toen pa net gestorven was moest ik noodgedwongen meer gaan werken omdat onze 'grootste inkomstenbron' er niet meer was. Belachelijk natuurlijk want met het geld dat pa inbracht konden we net rondkomen. Uiteindelijk was het Chris die ons iedere maand een bedrag stuurde van zijn stagevergoeding om de volgende maand mee door te komen. En zelfs na zijn opleiding stopte hij me wel eens wat toe, al wilde ik dat eigenlijk liever niet. Toch nam ik het aan want ik wilde zo graag 'op mezelf'. Na de 'dood' van pa was moeder bijna ingestort.

Vaak hoorde ik haar in zichzelf praten, of ze praatte tegen de lege stoel waar pa vroeger in zat als hij thuis was. Ik kon niet verstaan wat ze zei maar ik wilde het eigenlijk ook niet horen. De 18-jarige ik deed liever alsof er niets ernstigs gebeurd was en als iemand erom vroeg paste ik mijn 'struisvogeltactiek' toe en stak ik mijn kop spreekwoordelijk in de grond. Het troostte me enigszins als ik tegen mezelf zei dat hij er toch bijna nooit was en ik hem dus niet echt kon missen. Wat was er om te missen? De tijd dat hij er wel was werd grotendeels geabsorbeerd door Chris en ma en als hij zijn aandacht op mijn vestigde voelde het bijna ongemakkelijk. Hij praatte tegen me alsof ik nog maar 10 was en had een groot gedeelte van mijn jeugd gemist. Het vrat aan me sinds zijn verdwijning, het verdriet verteerde me en toen ik het verdriet tot slot niet meer aan kon werd ik kwaad. Ik koesterde een diepe wrok en verweet hem het verdriet dat mijn moeder en Chris door hem hadden.

Natuurlijk miste ik hem, al wilde ik het niet toegeven. Ik miste hem op mijn eigen manier, maar mijn afweersysteem en opgebouwde muurtje deed er alles aan om dat te ontkennen.

Diep in mijn hart miste ik zijn onbenullige verhalen over verschijnselen die hij gezien had of over voorwerpen die hij gevonden had. Over mensen die hij ontmoette en verschillende culturen. Ik miste zijn gelach en de vrolijkheid die hij bracht in ons huisje. Ik bleef mijn uiterste best om dat gevoel te onderdrukken, omdat mijn hart de pijn niet kon verdragen en ik werd er verdomd goed in. Wroeging en verbitterdheid kregen de overhand en iedereen moest het ontgelden.

Compleet ontspoord was ik. De weg kwijt. Ik verzorgde mezelf niet goed, liep er slonzig bij en werd voor velen een onaangenaam en arrogant persoon. Ik deed mijn eigen ding en gelukkig ging dat goed omdat ik alleen woonde. Ik deed wat ik wilde al was het soms vreselijk belachelijk. Zo besloot ik op een dag bijvoorbeeld een bontjas te kopen van mijn zuurverdiende geld. Niet omdat ik hem mooi vond, of omdat ik een dierenhater was, maar gewoon om de omgeving te choqueren. Ik liet ze op de meeste vreemde manieren weten dat ik bestond, want ik kende geen andere manier om me uit te drukken. Ik had die vreselijke bontjas zelfs aan in de zomer en merkte zelf niet meer hoe belachelijk het was.

Die eigenwijsheid heb ik ook van mijn vader geërfd, al zou ik het toen in alle toonaarden ontkend hebben. Ik deed er alles aan om niet volmaakt te zijn, anders te zijn, omdat dat het meest overeen kwam met mijn gevoel.

Volmaaktheid was niet aan mij besteed, dus maakte ik mijn imperfecties tot mijn volmaaktheden. Als ik toen eens had geweten wat ik nu weet. Omdat er toch geld in het laatje moest komen en ik niet te afhankelijk wilde zijn van Chris' gulle giften, voorzag ik dus ook in mijn eigen onderhoud. Ik werkte fulltime als allround serveerster bij 'The Corner', een alternatieve kroeg net iets buiten het centrum. Ik werkte er vrijwel altijd zonder

plezier maar ik moest toch iets te eten hebben. Aan het eind van iedere week ontving ik mijn salaris in het handje, dat ik aan het eind van het weekend, op een paar tientjes na dan, weer verbrast had.

Hoofdstuk 2

'Alice! Tafel drie heeft nog steeds geen eten, tafel vijf wacht al een half uur op hun drankjes en tafel tien moet nog steeds afgeruimd, waar zit je toch met je gedachten!' Dikke Martha, hoe ik haar altijd noemde, stond in de hoek van de keuken met haar handen zoals gewoonlijk op haar dikke heupen. Ze had rimpels in haar voorhoofd en een dubbele kin tot op haar knieën. Het was bijna lachwekkend hoe ze daar stond maar ik lachte niet. Ik wist dat ik de laatste tijd erg afwezig was op mijn werk. Het kostte me steeds meer moeite om me op te pakken en er een van mijn prioriteiten van te maken. Zeker vandaag, op 3 november, exact 10 jaar geleden verdween pa. De maand november bestond uit interne conflicten.

Ik weigerde te veel na te denken over pa's verdwijning en het mijn leven te laten beïnvloeden, maar als ik mijn gedachten liet gaan, kwamen die onherroepelijk bij pa terecht. In november nog meer dan in andere maanden. Ik haatte mezelf erom, maar ik kon het niet helpen. Doordat ik met niemand over de dood van pa kon of wilde praten dacht ik er zelf veel te veel over na. Als ik s'ochtends wakker werd en nog even bleef doezelen was hij het eerste wat me te binnen schoot. Dan sloeg mijn fantasie weer op hol en bedacht ik scenario's die zowel verwarring als opwinding opleverden.

Soms dacht ik dat ik zelf had moeten gaan kijken bij de kloof om met eigen ogen te zien en te geloven dat pa de diepte in was

gestort. Dat was overigens ook helemaal niks voor hem, om zo onvoorzichtig en roekeloos te werk te gaan en zichzelf in een kloof te laten vallen. Feitelijk gezien kon niemand met 100% zekerheid zeggen dat hij dood was. Dus begon ik die lege plek in te vullen. Zijn tripjes waren altijd tot in de puntjes toe verzorgd, van materialen tot etenswaren, planning en routes. Wat was er gebeurd dat hij die kloof niet gezien had, het gevoel bleef me achtervolgen en het feit dat het nu 10 jaar geleden was zette dit ongewenst kracht bij.

'Alice!', Martha's gezichtsuitdrukking was nu niet meer zo lachwekkend. 'Ja ja', mompelde ik in mezelf en ik haastte me met een geforceerde vriendelijkheid naar de ongeduldige gasten aan tafel vijf die zo zuur keken als een pot augurken. Weg waren de vriendelijke gezichten, dacht ik terwijl ik mijn ongemeende excuses aanbood voor de lange wachttijd. Ik zette mijn verstand op nul en de rest van de middag rende ik voor drankjes, vloog ik met eten door het restaurant en liep ik met een gemaakte grijs op mijn gezicht naar de tafeltjes, terwijl ik mijn uiterste best deed te verbergen dat spanning samen met chaos een spelletje in mijn hoofd speelden. Toen ik met een dubbele whisky aan de bar zat om uit te blazen van de drukke dag kwam Martha naast me zitten. Ze zal zeker wat gemerkt hebben, dacht ik, want ze keek naar me met zo'n medelijdende blik die ik eigenlijk niet kon verdragen. Ik negeerde haar starende blik en klemde mijn vingers steviger rond mijn glas.

'Hoe gaat het met je?' vroeg ze en ik keek haar zijdelings aan. 'Wel oké' antwoordde ik afwezig. Ik sloeg de laatste (veel te grote) slok whisky in een keer achterover en zei iedereen gedag. Ik had geen zin om me te moeten verantwoorden. Dat had ik al te vaak moeten doen. Iedereen moest zich lekker met zichzelf gaan bemoeien. Omdat ik er een beetje tegenop zag om naar mijn appartement te gaan besloot ik even bij ma langs te gaan in

de hoop dat ze haar zelfgemaakte gehaktballen had gemaakt zodat ik die avond niet hoefde te koken.

De typische nette straat waar ze woonde deed bijna pijn aan mijn ogen zodra ik de bocht nam naar haar huis en naar de perfect gefabriceerde tuintjes keek. Gedraaide buxusplanten en geplaveide entreetjes stalen de show. Twee dames stonden te kletsen terwijl ze het vuilnis buiten zetten, een man liet een gedrocht van een hond uit en raapte zijn stront plichtsgetrouw op met een zakje. De burgerlijkheid droop ervan af, walgelijk. Terwijl ik de voorstelling in me opnam, doemde mijn ouderlijk huis voor me op aan het eind van de straat. Het viel compleet uit de toon met de andere huizen in de straat. Het armoedige, simpele huisje had niets majestueus, zoals de rest. Mijn auto rammelde over de scheve kinderkopjes op de oprit. Dat beviel me ergens wel en tevreden stapte ik uit. Ik zocht weer een eeuwigheid naar de huissleutel, ik was altijd mijn sleutels kwijt.

Ik floot een paar keer laag en toen een paar keer hoog maar de sleutelhanger die Chris me gegeven had omdat hij zich altijd ergerde als hij op me moest wachten reageerde niet. De batterij zal wel leeg zijn. Ik woelde geïrriteerd door mijn hele tas en had ieder voorwerp wel tien keer in mijn hand. Ten slotte kiepte ik de tas op de bijrijderstoel om en vond hem eindelijk. Toen ik via de gehavende poort de hal binnenliep bekwam me een onheilspellend gevoel en ik bleef even fronsend staan om het gevoel een plekje te geven. Ik was al een tijdje niet meer geweest en het leek enigszins anders als de laatste keer dat ik er was. 'Ma! Ik ben het!' Ik gooide mijn tas in de hal op de grond en liep de woonkamer in.

Stokstijf bleef ik staan. Het was een ravage; kleren lagen over de bank, lege flessen, viltjes en papieren lagen als een vloerbedekking verspreid over de grond. Het was alsof ik op een

filmset terecht was gekomen. Ik sloot mijn ogen en schudde mijn hoofd kortstondig alsof ik droomde, voordat ik de rest van de ruimte in me opnam. Ik zag dat iemand de kasten en lades had opengetrokken en ging er in eerste instantie vanuit dat er ingebroken was. Ma's tijdschriften waaronder 'Tuinieren voor Dummies' en 'Eenpansgerechten in 20 minuten' lagen verscheurd op het aanrecht. Ik knipperde weer even met mijn ogen. Te zien aan de troep ging het die persoon meer om de vernieling dan om daadwerkelijk iets mee te nemen, want alle dure spulletjes stonden er nog. Pa's kleine televisie waar hij zo trots op was geweest stond nog steeds op dezelfde plek en de radio ook.

Toen ik over mijn schouder keek om de erker te bekijken zag ik door het glas in lood raam dat ma op de boomstronk zat die al jaren bij de afrastering van onze tuin stond. Ik liep snel naar buiten om te zien wat ze deed en om te vragen of ze me kon vertellen wat er gebeurd was, maar ik kon haar niet goed zien van de afstand waar ze was. Ze zat op de stronk met haar handen om haar hoofd gevouwen, Zo te zien was ze wel aan het praten want ik zag haar af en toe wild gebaren met haar handen. Snel liep ik naar haar toe om te zien of nog wel alles goed met haar was. Waarschijnlijk was ze erg geschrokken van de ravage maar ik moest weten of ze de politie al had gebeld. Toen ik haar naderde en haar naam riep, reageerde ze niet.

'Moeder'! schreeuwde ik nu maar ze keek me nog steeds niet aan. Ik ging op mijn hurken bij haar zitten en nam haar gezicht in mijn handen zodat ze gedwongen was me aan te kijken. Haar ogen waren bloeddorlopen en de tranen liepen over haar wangen.

'Mam'? fluisterde ik. 'Wat is er gebeurd?'

Ze reageerde niet en keek me met een lege blik in haar ogen aan, alsof ze me niet echt zag. Mijn adem stakte even, wat nu? Toen, in een fractie van een seconde stond ze op, krijste ze

onverstaanbare woorden en begon ze als een wilde met haar armen om zich heen te maaien.

'Wat heb je meegenomen? Hebben we nog niet genoeg rommel in ons huis, waar wil je het allemaal laten. Heb je haar gevonden? Heb je haar gezocht?' Verdomme waarom liet je niets weten. Je hebt je eigen broer in de dood gesleurd!

'Mama'!

Ik wist niet wat me overkwam. Ze stond nu rechtop met haar handen op haar heupen en ze wees naar een lege plek naast haar. Toen besepte ik dat ze het tegen pa had. Mijn god, ze is nu echt doorgedraaid, dacht ik bij mezelf. Ik fluisterde herhaaldelijk haar naam, vroeg haar te kalmeren en te gaan zitten maar ze luisterde niet. Ze schreeuwde en gilte en ratelde maar door over pa. Toen werd het in een keer stil. Ze zuchtte diep, sloeg haar hoofd zo snel in haar nek dat ik dacht dat ze daar wel een whiplash van moest overhouden en keek me daarna verwilderd aan.

'Jij weet het hè?' Vroeg ze me terwijl ze krankzinnig haar tanden liet zien.

'Hij heeft haar niet gevonden, anders was ze nu wel hier, jij weet het toch.' En toen: 'Ik wil mijn kind.'

'Maar' stamelde ik. 'Ik ben hier ma? Chris is op zijn werk of hij is in zijn appartement, wat zeg je toch allemaal'. Ik keek in paniek om me heen voor hulp maar er was natuurlijk niemand die ons kon helpen. 'Waar heb je het toch over ma, kom mee naar binnen dan praten we erover. Ik zal een kop thee voor je zetten'. Ma liet een langgerekte kreet horen, die uit het diepst van haar keel leek te komen en stortte toen in.

Dat was het punt waarop het allemaal wazig begon te worden. Ik weet alleen nog dat ik als een razende het huis in rende, de telefoon pakte en de huisarts belde met de boodschap: 'Help me, mijn moeder is gek geworden!'

'Ik ga nu toch proberen wat vaker te schrijven en het boek afronden dat ooit begonnen is. Zonde dat ik de helft verloren ben. Ik had een hele hoop geschreven over mijn jeugd en hoe ik opgegroeid ben. Maar ik wil daar eigenlijk niet mee verder gaan. Dat was dat en dat was zeker geen oorzaak van wat er daarna allemaal gebeurd is. Dus ik schrijf nu gewoon over wat ik nu meemaak, want dat is het enige wat er eigenlijk nog toe doet. Het is mijn verjaardag vandaag, een mooie dag. Er was voor de verandering geen tropische bui in zicht, dus we zaten vandaag buiten onder de veranda, hoe ik het graag noem. Vers fruit in overvloed en de kinderen zwommen. We lachten en we praatten. We dronken de vlierbessensap die door de kinderen gemaakt was en toch wel goed gelukt was. Een heerlijke dag waarvan ik er vele heb gekend vanaf dat ik hier ben gekomen. Toch hangen er ook altijd schaduwen boven onbezorgde dagen. Er was muziek en meteen gerelateerde heimwee. Muziek maakt een weeïg verlangen in me los. Het deed me denken aan een herinnering of een droom uit een ver verleden. Je zou het bijna vergeten. Het was 'zijn' liedje dat ik zong vandaag en zingen over hem kan ik niet zonder emotie.

Ik kon hem niet redden, wat een vreselijk moment, ik heb er nachtmerries van. Ik merk dat ik de laatste tijd zo onrustig ben en de gewetenswroeging terug komt alsof iets me dwingt te herinneren. Ik kan er alleen met Cuntjab over praten, maar ik wil niet lastig zijn. Vanmorgen ben ik met de mannen mee naar het bos gegaan. Ik kon het niet langer dan een uur volhouden en ze hebben de 'missie' afgebroken omdat ze mij terug moesten brengen. Ik voel me beschaamd en een tikkeltje vernederd, al werd me verzekerd dat dit niet nodig was. Ik ben toch wel erg snel moe de laatste tijd. Ik spring van de hak op de tak merk ik. Ik ben nooit zo geordend geweest.

Hoofdstuk 3

Ma was vanuit de psychiatrische afdeling van het ziekenhuis meteen doorverwezen naar een kliniek die zich had gespecialiseerd in psychoses. Terwijl we richting de instelling reden voelde ik iets als plaatsvervangende schaamte maar ik kon er niet echt de vinger op leggen. Ik had altijd grappen gemaakt over die 'gekken' die in 'Het Fort' woonden en nou had ik een moeder die compleet gestoord was geworden. In het dorpje waar we woonden noemde iedereen het 'Het Fort'. Het was gelegen op een grote heuvel met een groot hek er omheen. Een tikkeltje ouderwets eigenlijk was het niet voor het feit dat het een heel modern gebouw was.

De 'normale' mensen ontweken Het Fort zorgvuldig alsof geestesziekten besmettelijk zijn. Geestesziekten, ontspoorde mafketels, zoals mijn moeder. Ik zuchtte diep. Chris onderbrak mijn gedachten.

'Het stond er een keer aan te komen Alice, ma was al een tijdje zo'. Hij keek me aan. 'Alleen nu is het moment gekomen dat ze het niet meer aan kon'. Ik keek hem aan, wanneer heb ik gemist dat ze al een tijdje zo was? 'Geef je zelf niet de schuld je hebt het goed gedaan. Je hebt het hoofd koel gehouden en gedaan wat je moest, hey, kom op'. Ik keek de lange gang door en zag vrouwen met witte pakken aan rennend door de gang.

'Ik weet het', zuchtte ik, maar ik wilde dat ik het eerder had gezien.

Ik probeerde me de laatste keren voor de geest te halen dat ik met ma gesproken had. Het waren altijd korte zinnen en die liepen uit op niets. We hadden oppervlakkige gesprekken en vermeden beide zorgvuldig de onderwerpen waar we het allebei eigenlijk het liefste over willen hebben. De gesprekken waren geforceerd en liepen meestal uit in discussies of onenigheid over onbenullige zaken. Op den duur probeer je het niet eens meer. Als ze weer eens begon te zeiken over het een of ander pakte ik mijn spullen en vertrok ik gewoon. Dan koos ik de weg van de minste weerstand. Ik had er gewoon geen zin in gehad om te zien wat haar bezig hield omdat ze zich ook niet interesseerde voor wat mij bezig hield.

Een tijdje zeiden we niks, Chris en ik, verzonken in onze eigen gedachten. We zaten daar maar op een mooie rode leren, maar oncomfortabele bank, tot een verpleegster naar ons toe kwam met de mededeling dat we beter naar huis konden gaan want moeder was niet in staat een gesprek te voeren. Tranen sprongen in Chris' ogen maar hij veegde ze snel weg zodat ik ze niet zou zien.

'Goed dan'. Zei hij op een diplomatieke maar breekbare toon en ik groette de zuster tot ziens. Ik keek niet achterom. Het voelde ergens als een opluchting dat ik de confrontatie niet aan hoefde gaan met ma.

We reden terug over de snelweg naar ma's huis. Chris' handen op 10 voor 2 aan het stuur en zijn gedachten even ondoorgrondelijk als die van mij. We zwegen. Ik keek door mijn raampje en telde de regendruppels op het raam. We wisten allebei niet meer wat we moesten zeggen. Het stormde in mijn hoofd harder dan het buiten waaide. Het tellen van kilometerpaaltjes in de berm leidde me af en werkte enigszins rustgevend.

In een flits meende ik iemand te zien staan onder de verlichting van de snelweg. Ik knipperde een paar keer met mijn ogen, slaakte een kreetje en keek achterom, maar er was niets meer te zien.

‘Wat is er?’ zei Chris.

‘Niets’. Zei ik. Was ik nu ook gek aan het worden? Zou het erfelijk zijn? Was het toch besmettelijk?

Eenmaal bij ma thuis aangekomen stonden haar nieuwsgierige en bemoeizuchtige vriendinnen al op de stoep. Je kent het wel. De buurvrouw van de slager van de oom van de postbode en daar de nicht van had gezegd dat ma opgehaald was door de ambulance. Chris sprak vriendelijk en probeerde uit te leggen wat er gebeurd was. Zodra ze het woord zenuwinzinking hoorden, dropen ze een voor een af. Ik stond er niet van te kijken. 90% van je ‘vrienden’ zijn nep.

Ik was blij dat ik met rust gelaten werd en niet verveeld werd met kletspraatjes en de laatste roddels zodat ze me ‘op konden vrolijken’. ‘O het gaat niet zo goed op school bij mijn dochter’ of ‘Ik heb een nieuwe tafellamp gekocht vanmiddag’. Lekker belangrijk.

Chris besloot een tijdje te blijven logeren bij ma thuis en belde zijn baas om het nieuws over te brengen. Hij nam een soort van sabbatical. Rick, zijn collega, nam zijn zaken voor hem waar. Zijn baas had gezegd dat hij alle tijd kon nemen die hij nodig had. Ik vroeg me af of Martha ook zo coulant zou zijn.

Met een zucht plofte hij op de bank, ma had er altijd een hekel aan als hij dat deed.

‘Nou dat was me het dagje wel’, zei hij. Ik zei niets, ik had geen woorden voor hetgeen er die dag gebeurd was. Ik schaamde me voor het gedrag van mijn moeder maar een onbekend gevoel, was het nou bezorgdheid, maakte zich eveneens van me meester. Ik keek rond en zag wat voor een puinhoop ma het had laten

worden tijdens haar wat de dokters noemden zenuwtoeval. Normaal gesproken had ze het vreselijk gevonden om die troep zo te zien en was ze meteen aan de grote schoonmaak begonnen. Ironisch.

Ik verontschuldigde me bij Chris en liep de trap op terwijl ik om me heen keek. Oom Jacob woonde eerst in dit huisje was mij verteld. Hij verhuisde naar een kleiner appartement en mijn vader nam zijn huis over. Oom Jacob was mijn vaders broer en klusjesman. Hij had zijn eigen klusbedrijfje en mensen die een mankementje aan hun huis hadden konden hem bellen. Dat waren veelal vaste klanten maar soms ook een nieuwe. Aan zijn eigen huis had hij blijkbaar niet meer veel gedaan. En pa al helemaal niet.

Toen ik de trap op liep zag ik dat er een aantal planken los zaten en dat je met de spijkers die hij erin had geslagen om de boel bij elkaar te houden, nog niet eens een schilderij zou kunnen ophangen zo roestig en scheef.

Pa had nooit veel aan ons huisje willen doen omdat hij er gewoonweg geen zin in had. Hij was ook niet zo handig geloof ik. Oom Jacob repareerde zo nu en dan de noodzakelijke dingen maar verder was het goed zoals het was. Ma had het alleen schoongehouden maar geen reparaties verricht. Als zij oom Jacob vroeg om iets te komen maken, deed hij dat vrijwel altijd.

Ma had in een mooier appartement gewoond maar noodgedwongen verkocht omdat ze het niet meer kon opbrengen, al werkte ze nog zo hard. Ze had toch al het een en ander meegemaakt. Mijn gedachten kwamen weer terug bij oom Jacob toen ik een schilderijtje op de overloop ontdekte van hem toen hij nog jong was. Ik had een goed contact met oom Jacob, ik hielp hem vaak mee als hij in zijn tuin werkte, of ging mee als hij een klant had. Veel klanten had hij niet maar hij was zo enthousiast over zijn werk dat hij er genoeg voldoening uit kon

halen om ermee door te gaan. Hij zette me ergens dicht bij hem neer zodat hij me in de gaten kon houden, werkte dan zo hard als hij kon en nam me dan mee naar de winkel voor een ijsje of een beker warme chocolademelk.

Oom Jacob kwam veel bij ons eten en speelde daarna op zijn gitaar. Ik kan de muziek nog horen, zwevend door ons huisje, de noten harmonieus samenvloeiend met zijn stem, als hij erbij zong. Ik was verliefd op zijn muziek vooral als hij zong. Zittend op de grond genoot ik van iedere snaar die hij aanraakte, iedere klank die hij voortbracht en sloot dan mijn ogen. Ik zag in de wereld van mijn fantasie mensen dansen om me heen. Ik had de mooiste jurk van iedereen en alle knappe jongens wilden met me dansen. Ik was werkelijk teleurgesteld als hij ophield met spelen en mijn fantasie als een doorgeprikte zeepbel uiteen spoot.

‘Zo mijn kleine Alice’, zong hij de laatste keer, ‘met muziek, zul je nooit alleen zijn’. Hij gaf me een knipoog waarna ik hem een zoen gaf en naar mijn kamer rende, een knuffel uitzocht om mee te slapen en snel naar dromenland vertrok. Daar droomde ik van ballerina's en danseressen en muziek. Belachelijk eigenlijk, als je er over nadenkt.

‘Alice?’, ik schrok uit mijn overpeinzingen. ‘Alles goed met je?’ Chris keek me van onderaan de trap bezorgd aan.

‘Geweldig’, mompelde ik cynisch, maar hij hoorde me niet.

Ik liep de trap op naar pa's kantoor en plofte neer in zijn zwart leren bureaustoel. Hij piepte toen ik ging zitten. Ik trok een lade open en voelde me meteen schuldig, daar ik nooit in pa's spullen mocht snuffelen. Chris wel. Chris mocht alles. Wat pa betrof bestonden alleen ma en Chris en zijn geliefde potten en pannen en de hele reutemeteut. De rest kon doodvallen, snoof ik. Inclusief zijn eigen broer.

Met die gedachte trok ik baldadig alle lades open en bekeek snel alles wat er in lag. Een paar foto's en waardeloze brieven. Zuchtend leunde ik weer achterover. Was hij dan werkelijk een gek?

'Nee, hij was een genie'. Was Chris antwoord. Ik schoot overeind. 'Had ik dat hardop gezegd'?

'Jep'. Hij wreef nonchalant door zijn haar waardoor het wild overeind bleef staan. Menig meisje had zich tot hem aangetrokken gevoeld maar zijn carrière ging op dat moment voor alles. Of zoals hij altijd zei gaat het werk altijd voor het meisje. Vrouwen kwamen later, als hij alles op de rit had. Ik begreep niet waarom hij zichzelf het plezier misgunde en kon me haast niet voorstellen dat hij nog maagd was ofzo. Hij zou toch wel zijn pleziertjes gehad hebben? Als ik hem er plagend naar vroeg zei hij van niet. Ik vond liegen niets voor Chris.

Ik stak een sigaret op en hij fronste zijn wenkbrauwen maar zei niets. Zijn ogen gingen langs de schilderijen die pa verzameld had en de (kapotte) potten van aardewerk die op het dressoir stonden te vergaan. Zijn blik was weemoedig en ik voelde ongewild iets dat op jaloezie leek.

Chris had zacht kastanjebruin haar dat net iets langer was dan bij de gemiddelde man. Diep blauwe ogen sierden zijn perfect gevormde gezicht en er vormde zich een kuiltje in zijn wang als hij lachte. Ja, Chris was me er eentje. Advocaatje Chris. Ik lachte heimelijk toen ik bedacht dat het eerste meisje waar Chris mee zou uitgaan, waarschijnlijk eerst een Verklaring Omtrent het Gedrag zou moeten aanvragen of een check voor haar strafblad. Perfecte Chris. Of nog meer waarschijnlijk zou hij met een vrouwelijke rechter trouwen. Rechters? Hoe zeg je dat? Wat een belachelijke gedachten. En het was stom dat ik de spot dreef met iets wat ik zo graag wilde. Het leven dat hij had, of gewoon, het leven van iemand anders.

'Hee!', ik schrok me rot. Mr. Muffels sprong op pa's bureau. Ongegeneerd streek hij met zijn staart langs mijn hals en liep hij met zijn poten over de papieren.

'Tja, hij zal vandaag geen eten hebben gehad denk ik'. Chris liep naar de kat en haalde hem aan. Ma had Mr. Muffels gekocht nadat pa was weggegaan.

'Ze zei dat ze 'gezelschap' nodig had.' Weet je nog Alice?'

'Gezelschap?' Snoof ik. 'Die snobistische vriendinnen van haar staan toch om de haverklap bij haar op de stoep? Jij belt haar zowat iedere dag en ik kom ook nog wel eens langs. En van wie wil ze gezelschap? Van die bejaarde kat?'

'Nou ja zeg'. Chris proestte het uit. 'Ben je nou jaloers op een kat?' Hij kwam niet meer bij.

Zijn lach werkte aanstekelijk en ik begon mee te lachen. Ineens was hij weer heel serieus. Hij trok zijn politieke gezicht en liep met grote passen naar de poes. 'Luister eens goed Mr. Muffels', zei hij met een zware stem terwijl hij zijn vinger naar het corpulente beest opstak.

'Je baasje is op dit moment niet hier, je zult het met ons moeten stellen. En een van ons is niet erg op je gesteld dus je kunt je gezelschap beter ergens anders zoeken.' Alsof de poes het gehoord had stoof hij van de tafel de ruimte uit. Intussen had ik buikpijn van het lachen.

'Zo doe je dat', zei Chris voldaan.'

'Ik word bijna bang van je gezicht!'

'Nou en of', besloot hij. 'Ik ben niet voor niets advocaat geworden.'

Terwijl Chris in de kelder wat te eten zocht, begon ik het huis op ruimen. Het was een bende. Maar dankbaar dat ik mijn gedachten kon verzetten, stak ik mijn handen uit de mouwen. Ik wist niet waar mijn moeder alles had staan en zette de spullen gewoon neer waar er plaats was. Als ze terugkwam uit het gesticht, zou ze waarschijnlijk meteen alles op de

oorspronkelijke plaats terug zetten.

ALS ze terugkwam, dacht ik somber. Ik kon het knagende gevoel dat er iets niet klopte maar niet van me afzetten. Wat was de aanleiding geweest van die inzinking. Ik bedoel, pa was al 10 jaar weg. En ineens begint ze tegen hem te praten? En wartaal uit te slaan? Hoe kan het dat ik gemist heb dat ze er nog zo'n last van had? Hoe kan het dat Chris dat wel zag en ik niet? Ben ik zo'n slechte dochter?

Wilde ik het niet zien? Het hele gebeuren zette niet alleen haar leven op zijn kop, maar ook het mijne.

Warme oranje zonnestralen banen zich een weg door de kieren naar binnen. Het warme licht verspreidt zich als een wollen deken over mijn hut en maakt dat ik moet glimlachen. Het wordt een mooie dag vandaag. Ik hoor de kinderen gillen en kirren van plezier en zie door het doek heen dat de ouders hen goed in de gaten houden terwijl ze de planten en mijn bloemen verzorgen.

Nairo krijgt een standje omdat hij zijn zusje kneep en zij wordt op haar beurt getroost door de anderen. De mannen maken zich klaar om te gaan jagen maar hebben zich voor nu op het dorpsplein genesteld terwijl ze zachtjes praten. Ik knijp mijn ogen dicht zodra het zonlicht me heeft bereikt maar verwarm me tegelijkertijd aan het de omgeving en het moment. Ik zie twee gezichtjes boven elkaar langs de rand van het doek verschijnen. Zodra ze in de gaten hebben dat ik ze in de smiezen heb verstopten ze zich giechelend. Ik word mijn bed uit gegiecheld vanmorgen. Als ik in de ondeugende gezichtjes kijk bedenk ik me dat ik wel eens erger wakker ben geworden.

Als ik het doek aan de kant sla en de levendigheid van het dorp gadesla denk ik: dit is familie en hier hoor ik thuis, maar ook weer niet. Het is gek. Ik heb zoveel liefdevolle mensen om me heen die met me praten en om me geven. Mensen die me meteen vertrouwden en me vriendschappelijk opgenomen hebben als hun 'eigen'. Ik mocht erbij horen. Maar toch: soms zit ik s'avonds buiten de hut aan het vuur, met Cuntjab en zijn vrouw, Kara, Kayley en wie er dan ook wil aansluiten bij ons dagelijks rendez-vous, om me heen te kijken naar al die mensen die er onvoorwaardelijk voor me zijn.

Ik zou er kippenvel van moeten krijgen en me de gelukkigste man op aarde moeten voelen. Maar in plaats daarvan voel ik me 'alleen'. Het is alsof ik boven mezelf stijg en neerkijk op deze bijzondere groep, zonder dat ik er echt bij hoor. Hoe kan een mens

zich zo alleen voelen in zo'n goed gezelschap?

Eenzaamheid is een wreed iets, ik zeg het je. Het vreet aan je van binnenuit en als je het niet wil erkennen, verteert het je genadeloos. Ik erken dat ik eenzaam ben ondanks dat ik veel heb om voor te leven. Ik ben dankbaar voor iedere dag die ik heb gekregen, maar wrok en verdriet is hardnekkig, ik zal nooit vergeten.

Een vrolijkere noot nu weer: de bloemen doen het heel goed. Ik heb nu verschillende soorten en zelfs nieuwe soorten gekweekt. De kinderen leren op school nu ook over de bloemen, ik vertel het ze zelf of ze mogen mij naar de tuin waar ze zelf mogen ruiken en kijken. Soms mogen ze er een paar plukken en maken Kayley en de kinderen er boeketten van. Mijn bloemen zijn hoop, ze groeien naar het licht en ze zijn nooit alleen.